

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

181. An Episcopo possint excommunicare iudices laicos, qui volunt cognoscere delicta suorum famulorum? Et an Episcopi post Concilium Tridentinum possint tenere familiam armatam, quæ quidem familia, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

De Immunit. Eccles. Resol. CLXXX &c. 183

personarum, quamvis laicis locatis. Ex part. 4. tr. 1. Resol. 32.

§. 1. Clericos cogi non posse ad hospitandum, patet ex l. 1. C. de Episc. & Cler. & ibi glossa cum DD. communiter. Sed difficultas est, an hoc privilegium extendatur ad patres & fratres, & nepotes habitantes cum ipsis Clericis in indiviso: Affirmativam sententiam docet Antonius de Marinis *resol. in quod. cap. 167. num. 4.* si Clerici sint in Sacris constituti, sed si essent Clerici minores. Paulus vero Squillante de privileg. Cleric. cap. 9. num. 4. cum nostro Molfesio in *sum. tom. 2. tract. 12. cap. 22. num. 166.* putat hoc privilegium laicos parentes Clericorum cum illis commorantes habere, tantum in ordine ad hospitandum, scilicet ne cogantur milites hospitari, ne Clericus inde sustineat incommoda; teneatur tamen contribuere in pecunia.

2. Verum Riccius *part. 3. resol. 28. n. 1.* & 2. Carolus de Grassis de effect. Cleric. effect. 3. num. 122. & alij penes ipsum docent, immunitatem hospitandi concessam Clericis extendi ad patres, & fratres, si habitant in domo communi, quia privilegium alicui concessum extenditur ad eius socios, & in specie quod socius consequatur immunitatem ab oneribus concessam suo confocio, docet glossa in l. fin. C. de muner. & Sardus late *consil. 301. num. 8.* ubi docet quod immunitas concessa Doctoribus extenditur ad eorum fratres, sed fratres, patres, &c. Clericorum cum ipsis in vna domo commorantes, etiam si solum soluerent pecuniam, ut voluit Molfesius & Squillante non gauderent in hoc casu privilegio quo gaudet Clerici parentes; ergo, &c. Deinde Doctores absolute & sine vlla distinctione asserunt, privilegium non hospitandi concessum Clericis, extendi ad eorum patres, & fratres, ergo videtur non esse restringendum tantum ad Clericos Sacris initiatos, & non ad Clericos in minoribus constitutos, neque dicendum est teneri contribuere in pecunia.

3. Notandum est etiam hinc obiter, sacram Congregationem Episc. & Regul. in vna Novariensi die 9. Junij anno 1617. declarasse, milites hospitari facere non posse magistratus seculares in domibus Ecclesiasticarum personarum, quamvis laicis locatis, cum per indirectum in bonorum Ecclesiasticorum praejudicium redundet.

RESOL. CLXXX.

An Episcopus possit cognoscere de delicto admisso a laico Officiali suo?

Et si aliquis iudex secularis vellet cognoscere delicta supradicti Officialis, an possit Episcopus illum excommunicationis nexu vincire?

Et an Carcerarii, Fiscales, Commissarii, Magistri, Notarii, licitores, &c. Episcopi, etiam si sint laici, gaudeant privilegio fori? Ex part. 3. tract. 1. Resol. 12.

§. 1. Negativam sententiam docet Paponius de iure Franc. lib. 1. tit. 4. ar. 8. ubi sic asserit, Iudex Ecclesiasticus de delicto admisso a Commentariensi suo, id est, eo qui carceribus eius praepositus est, eo quod custodiam dimiserit, seu evadere fecerit alicquem, vel quod delictum circa custodiam admiserit, non potest cognoscere, sed a iudice suo laico puniendus est. Idem iudicatum est de Procuratore officij iurisdictionis Ecclesiasticae, de quo si laicus sit, iudex Ecclesiasticus nullam habet cognitionem, etiam de re agatur, quae ad ipsum officium sui Procuratoris spectat; Episcopus enim ne laicorum officialium opera

Tom. I. X.

utatur caere debet, neque enim in eos agendo vllam iurisdictionem admittere sibi potest. & ita iudicatum fuisse bis in Curia Parisiensi testatur Paponius.

2. Sed haec opinio refellitur ex multis rationibus, quas adducit Riccius in *praxi tom. 1. resol. 473. per totam*, ubi quaerit, an Episcopus possit magistratum auctorem laicum suae Curiae punire? & affirmativam respondet; dicendum est igitur Carcerarios, Fiscales, Commissarios, Magistros, Notarios, licitores, &c. etiam si sint laici, gaudere privilegio fori Ecclesiastici, & eorum omnia delicta Ecclesiasticum, non autem iudicem laicum cognoscere, & punire posse, & ita etiam docet Barboia de potest. Episcop. part. 3. allegat. 107. n. 11. & sequen. cum aliis Doctoribus communiter penes ipsum. Unde si aliquis iudex secularis vellet cognoscere delicta supradictorum, possit Episcopus illi excommunicationis nexu vincire. Rationes horum omnium inuenies apud Barboiam & Riccium *ubi sup.*

RESOL. CLXXXI.

An Episcopi possint excommunicare iudices laicos, qui volunt cognoscere delicta suorum famulorum?

Et an Episcopi post Concilium Tridentinum possint tenere familiam armatam, qua quidem familia, licet laica, an gaudeat eo privilegio, sicut ipsi Clerici gaudent? Ex part. 1. tract. 2. Resol. 98. alias 97.

§. 1. Negativam sententiam docuit nonnullum Gabriel Pereira in *tract. de manregia, p. 1. c. 19. n. 13.* ubi asserit, quod, licet de iure communi competeter Episcopus privilegium pro tota familia; attamen ex iure nouo Concilij Tridentini *sess. 23. cap. 6.* contrarium tenendum esse affirmat, quia Concilium ibi statuit, privilegium clericale neminem iurare, nisi beneficium habeat, vel Ecclesia sit affixus, vel clericalem deferens habitum in ordine ad maiores ordines, in vniuersitate, vel Collegio degat.

2. Sed miror, doctissimum Virum haec cogitasse, & typis mandasse: nam Concilium loquitur de Clericis; non autem de aliis, qui ex alio capite, privilegio fori, & Ecclesiastico gaudere possunt; & idem post Concilium Tridentinum vobis sententiam, & merito, docent Doctores, quos citat, & sequitur Bellet. in *disq. cler. p. 1. tit. de favore clerico, real. §. 1. n. 13. & seq.* Idem etiam docent Riccius in *praxi, p. 1. resol. 473. n. 2.* Marius Antoninus *var. lib. 3. resol. 14. a. n. 1.* Campanili in *diuersis. var. canon. rubr. 12. c. 13. n. 88.* & nouissime Barbol. de potest. Episcop. p. 3. allegat. 107. n. 1. & seq. Madius in *tract. de sacris Ordinib. c. 14. n. 46.* Leo in *thes. fori Eccles. p. 1. cap. 11. n. 19.* Zerola in *praxi Episcop. p. 1. verb. Episcopus, n. 11.*

3. Dicendum est igitur, etiam post Concilium Tridentinum, Episcopos posse tenere familiam armatam, quae quidem familia, licet laica, gaudebit eo dem privilegio fori, sicut ipsi Clerici gaudent. Vide Narbon. in 3. part. *recopil. lib. 4. tit. 1. l. 20. gloss. 22. n. 4. Cened. in q. can. 4. n. 26.* Gratianum *decis. Marchia 233. n. 1.* Martham *de iurisdic. p. 4. cap. 111. n. 3.* & alios communiter. Unde apparet, sententiam Pereirae pugnantem cum omnibus recentioribus, non solum Theologis, sed etiam Iurisconsultis.

RESOL. CLXXXII.

An familia laica Episcoporum gaudeat privilegio fori? Et quid de Notariis, Fiscalis, Aduariis, Scribis, &c. Curia Episcoporum in omnibus delictis etiam commisis extra Officium, an debeant gaudere privilegio fori? Ex part. 4. tract. 1. Resol. 30.

Q 2

§. 1. Affirmat

Sup. hoc signanter in §. 1. & 2. Resol. seq.

Sup. hoc lege doctrinam Resol. & aliarum eius prius not. & signanter in sine Res. praeterita a veris. Unde.

Pro familia armata contenta in hoc §. lege doctrinam Resol. praeterita; & seq. §. 2. a lin. 6. & Resol. 1. post seq. a principio vsque ad §. vlt. & inferius in tr. 8. ex Resol. veris. Secundo. & late in Resol. a lin. 3. &c.